

ODZIVNOST V PROGRAM SVIT V ZDRAVSTVENI REGIJI NOVO MESTO V LETU 2018

Rak na debelem črevesu in danki je zelo velik javnozdravstveni problem, saj je zelo visoko po zbolevnosti med moškimi in ženskami. Pomembno je poudariti, da se bolezen razvija več let (tudi deset in več) in nima očitnih (prepoznavnih) znakov bolezni. Ko se pojavijo opazni znaki in težave, je bolezen že zelo napredovala in je zdravljenje manj uspešno. Preventivni Program Svit omogoča odkrivanje bolezni v zelo zgodnji fazi, ko znaki še niso očitni. Zdravljenje je v teh primerih veliko uspešnejše, manj naporno, v nekaterih primerih pa je mogoče celo preprečiti, da bi se bolezen razvila. Posamezniku lahko omogoči, da se mu tako kvantiteta kot kvaliteta življenja enako ohranita.

Z letom 2018 se je zaključil že peti presejalni krog Programa Svit, državnega presejalnega programa in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki. Program temelji na organiziranem populacijskem presejanju, zgodnjem odkrivanju ter obravnavi predrakavih sprememb in raka debelega črevesa in danke z uporabo presejalnega testa na prikrito krvavitev v blatu, ki mu ob pozitivnem izvidu sledi kolonoskopija. Ciljna populacija Programa Svit so moški in ženske od dopolnjenega 50. do 74. leta starosti. Vsak udeleženec dobi pisno izjavo po pošti, ki jo mora najprej podpisati in poslati nazaj v center Svit. S podpisano izjavo se tako strinja, da bo sodeloval v Programu Svit. Nato dobi na dom komplet za odvzem blata z natančnimi navodili. Bistvo testiranja blata je iskanje morebitne prikrite in zelo majhne krvavitve v blatu. Če je ta prisotna je potrebno opraviti še kolonoskopijo v enem izmed pooblaščenih Svitovih kolonoskopskih centrih. Če je test negativen, je udeleženec ponovno vabljen v Program Svit čez dve leti.

V zdravstveni regiji Novo mesto se je v letu 2018 na vabilo v Program Svit odzvalo dobrih 66% vabljenih oseb. Odzivnost je bila v povprečju tudi v letu 2018 za dobrih 10% nižja pri moških kot pri ženskah. Najvišja odzivnost med občinami v regiji je bila v občini Mirna Peč (80,69%), najnižja pa v občini Krško (58,23%). Zaradi učinka Programa Svit je od leta 2011, po podatkih Registra raka za Slovenijo, viden padec pojavnosti raka debelega črevesa in danke pri celotni populaciji Slovenije, kar je zadosten dokaz, da program SVIT resnično učinkuje.

S spoštovanjem,

Doroteja Kuhar, dr.med.spec.
Tea Kordiš, dipl.sanit. inž.

PRILOGA: Letno poročilo o odzivnosti v Program Svit po Sloveniji in v zdravstveni regiji Novo mesto (1.1.2018 do 31.12.2018)

Od 1.1. do 31.12.2018 je bilo v program povabljenih 309.008 oseb in 307.701 osebi je bilo vabilo tudi vročeno. Izjavo o sodelovanju je vrnilo 198.876 oseb (64,63%). Odzivnost ciljne populacije v Program Svit na ravni Slovenije in po zdravstvenih regijah prikazuje Tabela 1.

Tabela 1. Odzivnost vabljenih v Program Svit na ravni Slovenije in po zdravstvenih regijah v letu 2018

Zdravstvena regija	Odzivnost	Odzivnost - moški	Odzivnost - ženske
Celje	64,32%	58,73%	69,65%
Koper	61,09%	56,46%	65,62%
Kranj	68,21%	63,93%	72,11%
Ljubljana	65,39%	59,88%	70,49%
Maribor	61,96%	56,54%	67,14%
Murska Sobota	62,60%	57,44%	67,44%
Nova Gorica	68,12%	64,26%	71,85%
Novo mesto	66,12%	60,23%	71,90%
Ravne na Koroškem	65,22%	59,90%	70,51%
Slovenija	64,63%	59,38%	69,60%

ZDRAVSTVENA REGIJA NOVO MESTO:

Od 1.1. do 31.12.2018 je bilo v program povabljenih 20.134 oseb, od tega 9.983 moških in 10.151 žensk. 20.103 osebam, od tega 9.963 moškim in 10.140 ženskam, je bilo vabilo tudi vročeno. Izjavo o sodelovanju je vrnilo 13.292 (66,12%) oseb, od tega 6.001 (60,23%) moških in 7.291 (71,90 %) žensk. V Tabeli 2 je prikazana odzivnost vabljenih po občinah in spolu, v tabeli 3 pa je prikazana odzivnost po občinah v letih od 2010 do 2018 za ZR Novo mesto.

Tabela 2. Odzivnost vabljenih v zdravstveni regiji Novo mesto po občinah v letu 2018

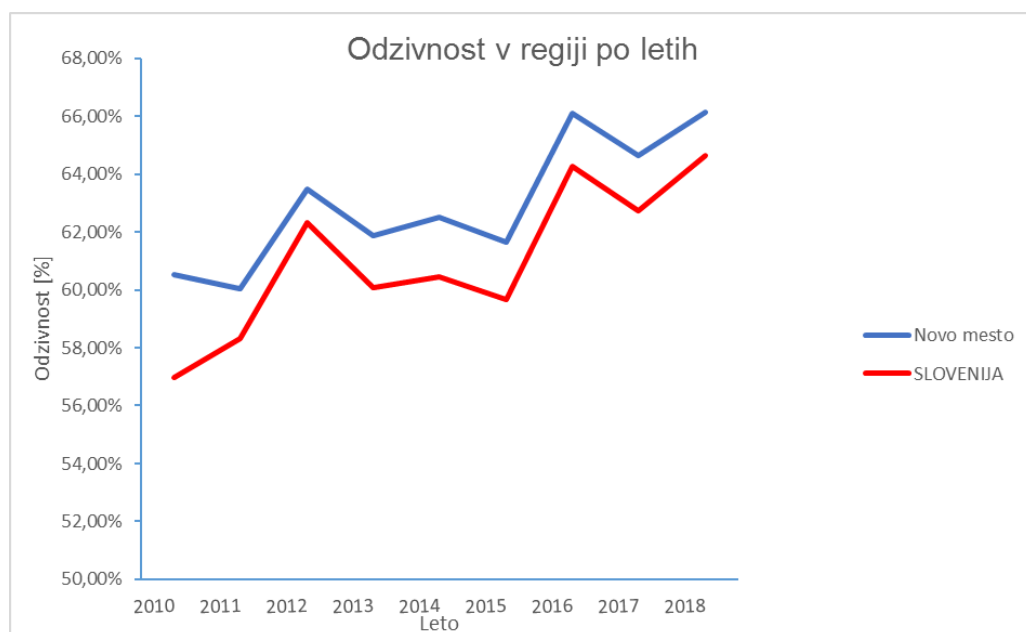
Občina	Odzivnost	Odzivnost - moški	Odzivnost - ženske
Mirna Peč	80,69%	83,84%	77,67%
Semič	75,74%	70,50%	80,60%
Dolenjske Toplice	75,19%	71,54%	78,91%
Šentrupert	72,02%	71,58%	72,51%
Straža	70,48%	63,16%	77,04%
Šentjernej	69,47%	62,58%	76,48%
Črnomelj	68,82%	62,66%	74,55%
Trebnje	68,31%	62,41%	75,16%
Mokronog-Trebelno	68,17%	61,72%	73,93%
Kostanjevica na Krki	67,47%	65,38%	69,43%
Novo mesto	66,93%	60,92%	72,55%
Mirna	66,32%	60,31%	72,31%
Šmarješke Toplice	66,04%	59,03%	72,40%
Žužemberk	63,41%	58,45%	69,06%
Metlika	61,91%	54,53%	69,04%
Škocjan	60,61%	55,07%	66,83%
Krško	58,23%	51,45%	64,94%
Novo mesto	66,12%	60,23%	71,90%

Odzivnost po občinah v obdobju od leta 2010 do 2018 prikazuje Tabela 3. Gibanje odzivnosti v zdravstveni regiji Novo mesto v primerjavi z gibanjem odzivnosti v Sloveniji prikazuje Graf 1.

Tabela 3. Odzivnost po občinah v obdobju od leta 2010 do 2018 v zdravstveni regiji Novo mesto

Občina	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Črnomelj	62,94%	62,66%	64,00%	64,80%	64,69%	64,63%	68,88%	65,21%	68,82%
Dolenjske Toplice	70,28%	66,13%	70,44%	64,48%	68,96%	64,15%	74,02%	68,86%	75,19%
Kostanjevica na Krki	55,16%	58,92%	55,03%	51,48%	57,61%	56,10%	63,59%	63,71%	67,47%
Krško	52,85%	54,77%	54,44%	56,87%	57,03%	56,54%	59,64%	58,55%	58,23%
Metlika	62,65%	59,00%	63,08%	58,81%	61,15%	58,14%	59,68%	60,54%	61,91%
Mirna	/	72,16%	64,92%	68,79%	65,36%	67,37%	66,75%	67,64%	66,32%
Mirna Peč	59,41%	66,38%	76,46%	72,78%	77,88%	67,19%	83,41%	74,01%	80,69%
Mokronog-Trebelno	58,55%	60,00%	61,32%	61,15%	64,90%	61,35%	65,60%	71,95%	68,17%
Novo mesto	64,06%	60,93%	66,27%	62,53%	62,61%	62,32%	68,07%	66,08%	66,93%
Semič	72,97%	66,19%	76,04%	69,56%	71,60%	73,47%	75,22%	72,45%	75,74%
Straža	64,99%	66,30%	71,33%	66,74%	67,21%	63,59%	67,97%	65,08%	70,48%
Šentjernej	59,66%	56,72%	67,05%	59,60%	62,79%	60,97%	69,45%	61,48%	69,47%
Šentrupert	63,86%	61,20%	68,46%	65,28%	67,53%	67,41%	72,00%	70,75%	72,02%
Škocjan	52,68%	53,01%	58,49%	60,22%	56,18%	61,52%	56,94%	66,30%	60,61%
Šmarješke Toplice	57,83%	59,60%	63,55%	66,30%	62,98%	63,17%	68,12%	67,24%	66,04%
Trebnje	60,24%	60,33%	65,28%	61,40%	64,52%	61,84%	67,19%	66,06%	68,31%
Žužemberk	54,45%	58,51%	59,51%	65,33%	56,76%	63,13%	60,19%	68,12%	63,41%
Novo mesto	60,51%	60,02%	63,46%	61,87%	62,49%	61,66%	66,11%	64,62%	66,12%

Graf 1. Gibanje odzivnosti v zdravstveni regiji Novo mesto v primerjavi z gibanjem odzivnosti v Sloveniji

Po podatkih preventivnih centrov (t.i. Zdravstveno vzgojni centri in Centri za krepitev zdravja) iz zdravstvene regije Novo mesto v regiji deluje pet Svitovih kontaktnih točk, katerih naslovi in kontaktne osebe so navedeni v Tabeli 4.

Tabela 4. Seznam Svitovih kontaktnih točk v zdravstveni regiji Novo mesto

Zdravstveni dom	Naslov	Kontaktna oseba
Črnomelj	Delavska pot 4, 8340 Črnomelj	Katarina Brgan Petric
Krško	Cesta krških žrtev 132 C, 8270 Krško	Helena Žulič
Metlika	Cesta bratstva in enotnosti 71, 8330 Metlika	Marija Pezdirec
Novo mesto	Kandijska cesta 4, 8000 Novo mesto	Mojca Šenica
Trebnje	Goliev trg 3, 8210 Trebnje	Tjaša Kotar

Ob kakršnikoli objavi teh podatkov je potrebno navesti vir: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Center za zgodnje odkrivanje raka.

V letu 2019 obeležujemo deseto obletnico delovanja Programa Svit. Podpora Programu Svit pri implementaciji na regijski ravni zlasti na področju komuniciranja s prebivalstvom, lokalnimi skupnostmi in nevladnimi organizacijami je izredno pomembna. Zato bomo v letošnjem letu veliko dejanj v lokalni skupnosti posvetili predvsem promociji programa SVIT in različnim motivacijskim aktivnostim za lažje vključevanje v ta program. Zavedamo se, da lahko le s pomočjo različnih akterjev v regiji in posameznih lokalnih skupnostih dosežemo cilje, zato se bomo še tesneje povezovali z vsemi vami. Še posebej pa se bomo posvečali tistim občinam, ki imajo slabšo odzivnost, zato vas vse vljudno vabimo k sodelovanju.